



## उत्तरगाया गाउँपालिका

### रोजगार संवाद मञ्च गठन (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०८०

स्वीकृत मिति: २०८०/०५/१९

#### प्रस्तावना

यस गाउँपालिकामा रोजगारीको क्षेत्रमा रहेका अवसर तथा सम्भावनाको पहिचान, समस्याहरुको निदान र रोजगारी सृजनाका नवीनतम उपाय, ढाँचा तथा विधिहरुको विकास गर्न र रोजगार नीति तथा कार्यक्रमका सम्बन्धमा आवश्यक सुझाव दिन यस गाउँपालिका स्तरमा रोजगार संवाद मञ्च गठन तथा सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले नेपाल सरकारको रोजगारीको हक सम्बन्धी नियमावली २०७५, को परिच्छेद ६(२४) र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, को परिच्छेद १५ (१०२)को २ बमोजिमका अधिकार प्रयोग गरी उत्तरगाया गाउँपालिकाले यो "रोजगार संवाद मञ्च गठन (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०८०" तर्जुमा गरी लागू गरिएको छ ।

#### परिच्छेद १

#### प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (१) यो कार्यविधिको नाम "रोजगार संवाद मञ्च गठन (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०८०" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि गाउँकार्यपालिकाबाट पारित भएको मितिबाट लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

क) "रोजगार संवाद मञ्च" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा (३) बमोजिम गठन भएको समिति सम्झनु पर्दछ ।

ख) "बेरोजगार व्यक्ति" भन्नाले आर्थिक वर्षमा न्यूनतम् एक सय दिन रोजगारीमा संलग्न नभएको वा कम्तीमा तोकिए बमोजिमको आय आर्जन हुने स्वरोजगारमा संलग्न नरहेको अठार वर्ष देखि उनान्साठी वर्षका उमेर समूहका नेपाली नागरिक सम्झनु पर्दछ ।

ग) "स्वरोजगार" भन्नाले आफ्नो श्रम, सीप, ज्ञान, श्रोत साधन र पूँजीको परिचालन गरी कुनै वस्तु वा सेवाको उत्पादन त्यस्तो वस्तु वा सेवाको व्यापार वा कुनै उद्योग वा व्यापार सञ्चालन वा त्यस्तै कुनै उद्यम वा आय आर्जन गर्ने कार्य सम्झनु पर्दछ ।

*कार्यविधि*



- घ) "रोजगारदाता" भन्नाले यस गाउँपालिका र अन्तर्गतका कार्यालय, निकाय, सार्वजनिक संस्था, संगठित संस्था, उद्योग, प्रतिष्ठान तथा कानून बमोजिम सञ्चालनमा रहेका रोजगारमूलक संस्था सम्झनु पर्छ र सो शब्दले निजी रोजगारीका अवसर उपलब्ध गराउने व्यक्तिलाई समेत जनाउँछ ।
- ङ) "रोजगार सेवा केन्द्र" भन्नाले रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन २०७५, परिच्छेद ३(१०) बमोजिम यस गाउँपालिकामा स्थापना भएको रोजगार सेवा केन्द्र सम्झनु पर्छ ।
- च) "संयोजक" भन्नाले रोजगार संवाद मञ्चले गठन गरेको समितिको संयोजक समेतलाई सम्झनु पर्छ ।
- छ) "सदस्य-सचिव" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ३ को खण्ड (८) बमोजिम यस गाउँपालिकाले तोकेको कर्मचारी सम्झनु पर्छ ।
- ज) "सदस्य" भन्नाले रोजगार संवाद मञ्च र सो मञ्चले गठन गरेका समितिका सदस्य समेतलाई जनाउँछ ।
- झ) "निर्देशक समिति" भन्नाले रोजगारीको हक सम्बन्धी नियमावली २०७५, परिच्छेद ४(१४) बमोजिम यस गाउँपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्न गठित स्थानीय निर्देशक समितिलाई जनाउँछ ।
- ज) "रोजगार संयोजक" भन्नाले रोजगारीको हक सम्बन्धी नियमावली २०७५, परिच्छेद ५(१) बमोजिमको रोजगार संयोजक सम्झनु पर्छ ।
- ट) "गाउँपालिका" भन्नाले यस उत्तरगाया गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।
- ठ) "गाउँसभा" भन्नाले यस उत्तरगाया गाउँपालिकाको गाउँसभालाई सम्झनु पर्छ ।
- ड) "गाउँकार्यपालिका" भन्नाले यस उत्तरगाया गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।
- ढ) "सचिवालय" भन्नाले यस गाउँपालिकामा स्थापित रोजगार सेवा केन्द्रलाई सम्झनु पर्छ ।

## परिच्छेद २

### रोजगार संवाद मञ्चको गठन

३. रोजगार संवाद मञ्चः-१) यस गाउँपालिका स्तरमा एक रोजगार संवाद मञ्च रहनेछ ।

२) उपदफा(१) बमोजिमको रोजगार संवाद मञ्च देहाय बमोजिम गठन हुनेछ ।

क) गाउँपालिका अध्यक्ष

संयोजक

ख) गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष

सदस्य

ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सदस्य

मानविकी



- घ) गाउँपालिकाको आर्थिक विकास समितिको संयोजक सदस्य
- ड) गाउँपालिकाको सामाजिक विकास समितिको संयोजक सदस्य
- च) गाउँपालिकाको उद्योग तथा व्यवसाय शाखा हेर्ने कर्मचारी एक जना सदस्य
- छ) गाउँपालिकाको महिला, बालबालिका शाखा हेर्ने कर्मचारी एक जना सदस्य
- ज) गाउँपालिकामा कार्यरत/आवद्ध गैरसरकारी संस्था मध्ये संयोजकले तोकेको एक जना प्रतिनिधि सदस्य
- झ) गाउँपालिकामा कार्यरत/आवद्ध निर्माण व्यवसायीहरु मध्ये संयोजकले तोकेको एक जना प्रतिनिधि सदस्य
- ज) गाउँपालिकामा कार्यरत सहकारी संस्था/बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु मध्ये संयोजकले तोकेको एक एक जना प्रतिनिधि सदस्य
- ट) गाउँपालिका स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघको संयोजकले तोकेको एक जना प्रतिनिधि सदस्य
- ठ) नागरिक समाजको एक जना प्रतिनिधि सदस्य
- ड) स्थानीय घरेलु तथा साना उद्योग सञ्चालन वा तालिम प्रदायक संस्थाको सदस्य
- ढ) गाउँपालिकाको रोजगार संयोजक सदस्य-सचिव

### परिच्छेद ३

#### रोजगार संवाद मञ्चको काम, कर्तव्य र अधिकार

४. रोजगार संवाद मञ्चको काम, कर्तव्य र अधिकार:- १. रोजगार संवाद मञ्चको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- क) स्थानीय तहभित्र रहेको रोजगारीका अवसर तथा सम्भावनाहरुको पहिचान गर्ने ।
- ख) संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकार र मातहतका निकायहरुबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु बीच समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- ग) बेरोजगारीको समस्या समाधान गर्न रोजगारीका नवीनतम उपाय, ढाँचा तथा विधिहरुको विकास गर्ने ।
- घ) बेरोजगारीको समस्यालाई दिगो वा दीर्घकालीन रूपमा समाधान गर्न रोजगारी सम्बन्धी विषयमा आवश्यक पर्ने नीति, रणनीति, कार्यनीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न परामर्श दिने तथा सहयोग गर्ने ।
- ड) आन्तरिक रोजगारीलाई प्रवर्द्धन गर्न स्थानीय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रकाशन गर्ने गराउने ।
- च) स्थानीय तहमा रहेका रोजगारदाताको प्रोफाइल निर्माणमा सहजीकरण गर्ने ।

प्राप्तिक्रिया:



- छ) आन्तरिक रोजगारी सृजनाका लागि रोजगार प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने ।
- ज) मूल्याङ्कनका लागि आवश्यक मापदण्ड र प्रक्रिया निर्धारण गरी रोजगारीका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने र त्यसको आधारमा रोजगारीका नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको तहमा गर्नुपर्ने सुधार गर्ने गराउने ।
- झ) रोजगार विनियम सेवा, उद्यमशिलता विकास, सुरक्षित आप्रवासन तथा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिलाई पुनःएकीकरण, व्यक्तिगत श्रम स्वीकृती तथा पुनःश्रम स्वीकृती लगायतका विषयमा एकीकृत रूपमा सेवा प्रवाह गर्न स्थानीय तहलाई सल्लाह सुझाव दिने ।
- ज) मुलुकको आन्तरिक श्रम बजारमा श्रमिकको माग र आपूर्ति गर्न आवश्यक पर्ने श्रमिकको संख्या, ज्ञान, सिप, योग्यता र अनुभवको आधारमा सिपमूलक श्रमशक्तिको विकासमा स्थानीय तहलाई आवश्यक सहयोग, सहजीकरण र पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउने ।
- ट) स्थानीय तहको जनसांख्यिक विवरण, रोजगारीको अवस्था र रोजगारी सृजना हुन सक्ने क्षेत्र तथा संख्या, रोजगारीको सम्भव्यता, सिप विकास, रोजगार गन्तव्यको नक्साङ्कन, आप्रवासन तथा स्वरोजगारमूलक क्रियाकलाप लगायतको विश्लेषण सहितको रोजगार रणनीति तर्जुमा गर्न आवश्यक राय, सल्लाह उपलब्ध गराउने ।
- ठ) स्थानीय तहमा रोजगारी तथा स्वरोजगारी सम्बन्धी कार्य गर्ने अन्य सरकारी निकाय, गैरसरकारी निकाय, निजी क्षेत्र वा त्यस्ता अन्य निकायद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरी राय, परामर्श प्रदान गर्ने ।
- ड) श्रमको सम्मान, राष्ट्रको अभियान कार्यक्रम सञ्चालनमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।
- ढ) श्रम बजारमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति विकासका लागि तालिम प्रदान गर्नुपर्ने क्षेत्रको पहिचान गर्ने सहयोग गरी सो क्षेत्रमा तालिम सञ्चालन गर्न समन्वय तथा सहकार्य गर्ने गराउने ।
- ण) रोजगार प्रदाय निकाय र सिपमूलक तालिम प्रदायक निकायहरु बीचको तालिम सञ्चालन गर्न समन्वय तथा सहकार्य गर्ने गराउने ।
- त) श्रम बजारमा भएको माग र आपूर्ति बीचको कौशल अन्तर(Skill Gap)सम्बन्धी विश्लेषण गरी सल्लाह सुझाव दिने तथा मोग र आपूर्ति बीच सन्तुलन कायम गर्न सहयोग गर्ने ।
- थ) बेरोजगारी व्यक्तिहरूको पहिचान, रोजगारदाता र श्रमिक बीचमा सृजना हुने विवाद समाधानमा सहजीकरण गर्ने ।
- द) स्थानीय श्रम बजारमा श्रमिक, रोजगार तथा सिपको माग र आपूर्ति, स्थानीय रोजगार प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीति, बजेट र कार्यक्रमको निर्माण गर्ने ।
- ध) अन्तरतह, अन्तरनिकाय, अन्तरशाखा एवम् रोजगारदाता, शौक्षिक प्रतिष्ठान लगायत सँग छलफल, विज्ञहरूसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने गराउने ।

क्रमांक/



न) स्थानीय तहको आवश्यकता अनुसार अन्य क्रियाकलाप, अन्तक्रिया, छलफल, गोष्ठी आयोजना गरी रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन गर्ने गराउने ।

## परिच्छेद ४

### बैठक व्यवस्थापन

५. बैठकको कार्यसूची:- १) रोजगार संवाद मञ्चको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा ७२ घण्टा अगावै समितिका सदस्य-सचिवले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची, बैठकको मिति, र समय सहितको सूचना सबै सदस्यहरूलाई लिखित वा विद्युतीय माध्यमबाट दिनुपर्नेछ ।

२) रोजगार संवाद मञ्चको बैठक बोलाउनु पर्दा सदस्य-सचिवले संयोजकसंग परामर्श गरी कार्यसूची तय गर्नुपर्ने छ ।

६. गणपूरक संख्या:- रोजगार संवाद मञ्चको कुल सदस्य संख्याको एकाउन्न प्रतिशत सदस्यहरु उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

७. बैठक सञ्चालन विधि:- १) रोजगार संवाद मञ्चको बैठक सञ्चालन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) संयोजकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछन् । निजको अनुपस्थितिमा गाउँपालिकाका उपाध्यक्षले गर्नेछन् ।

ख) सदस्यहरूले बैठकमा बोल्दा संयोजकलाई सम्बोधन गरी पालैपालो मात्र बोल्नुपर्ने छ । बैठकमा आफ्नो विचार राख्दा कसैलाई आक्षेप लगाउने, अशिष्ट, अक्षिल, अपमानजनक वा मानमर्दन हुने वा कुनै आपत्तिजनक शब्द बोल्नु हुँदैन । अर्थात् सदस्यले बोल्न पाउने, छलफलमा भाग लिन पाउने अधिकार र कर्तव्यलाई बैठकको काममा बाधा पुर्याउने मनसायले दुरुपयोग गर्न पाईने छैन ।

ग) बैठक अवधिभर बैठकका विषयवस्तुमा केन्द्रित रहनु पर्नेछ र बैठकमा बाधा पर्ने गरी अन्य कार्य गर्न पाईने छैन ।

घ) बैठकमा छलफलको लागि पुर्व निर्धारित कार्यसूचीको विषयमा वा कुनै सदस्यले प्रस्तुत गरेको विषयमा वा मञ्चलाई कुनै श्रोतवाट प्राप्त हुन आएको विषय समितिले उपयुक्त ठानेमा सो विषय बैठकको छलफलको विषय हुनसक्ने छ ।

ड) बैठकमा छलफलको विषयमा मञ्चका कुनैपनि सदस्यको प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष स्वार्थ गाँसिएको वा संलग्नता रहने भएमा त्यस्ता विषय उपरको छलफलमा सम्बन्धित सदस्य सहभागी हुनु हुँदैन ।

च) रोजगार संवाद मञ्चका सदस्यहरु संग भएको कार्यक्षेत्रसंग सम्बन्धित सामाग्री सदस्यहरु बीचमा आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

*गाँसिएको*



छ) बैठक नसकिए सम्म कुनै पनि सदस्यले बैठक कक्षा छोड्नु हुँदैन । बैठक कक्षबाट बाहिर जानु परेमा संयोजकको अनुमति लिनुपर्नेछ । संयोजकले बैठकलाई सम्बोधन गरिरहेका बेलामा कुनै पनि सदस्यले स्थान छोड्नु हुँदैन । संयोजकले बोलेका कुरा ध्यानपूर्वक सुन्नु पर्नेछ ।

ज) संयोजकले बैठकलाई मर्यादित बनाउन सदस्यलाई आव्हान गर्नुहुनेछ । जसलाई सबै सदस्यहरूले सहयोग गर्नुपर्नेछ । कुनै सदस्यबाट अमर्यादित व्यवहार भएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

झ) बैठक बस्न तोकिएको मिति र समयमा गणपूरक संख्या नपुगेमा सो दिनको बैठक स्थगित गरी संयोजकले बैठकको अर्को मिति तय गरी आगामी बैठक बस्ने गरी तोकन सक्नेछन् ।

ज) एक तिहाई सदस्यले समितिको बैठक बस्न लिखित अनुरोध गरेमा संयोजकले १५ दिन भित्र बैठक बोलाउनुपर्नेछ ।

ट) कुनै पनि सदस्य कुनै कारणबस बैठकमा उपस्थित हुन नसक्ने भएमा समितिका संयोजक वा सदस्य-सचिवलाई पूर्व जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

ठ) समितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा २ पटक बस्नुपर्नेछ । आवश्यकता अनुसार सो भन्दा बढी बैठक बस्न बाधा पर्ने छैन ।

ड) संयोजक तथा सदस्यहरूले बैठकमा भाग लिए वापत प्रचलित कानून बमोजिम पाउने बैठक भत्ता नियमानुसार पाउनेछन् ।

ढ) बैठक सञ्चालन सम्बन्धी गाउँपालिकाले तोकेका अन्य कुराहरूको पालना गर्नु सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

८. बैठकको निर्णयः- १) बैठकका निर्णयहरू सकेसम्म सर्वसम्मतिबाट गराउनुपर्नेछ । यदि सर्वसम्मतिबाट निर्णय हुन नसकेमा बहुमतका अधारमा निर्णय गर्न सकिनेछ ।

२) बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएको खण्डमा मात्रै बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनसक्नेछ ।

३) बैठकको निर्णय सो समितिका सदस्य-सचिवले प्रमाणित गरि राख्नुपर्नेछ ।

४) बैठकको प्रमाणित निर्णयको अभिलेख सदस्य-सचिवले सुरक्षित व्यवस्थित गरी सचिवालयमा राख्नुपर्नेछ ।

५) बैठकको निर्णय अनुसारको राय, सल्लाह, सुझाव र निर्देशन मातहतका कुनै निकायमा दिनुपर्ने भएमा संयोजक वा सदस्य-सचिवले दस्तखत गरी पठाउनुपर्नेछ ।

६) आमन्त्रित सदस्यको मताधिकार हुने अधिकार छैन ।

९. उपसमिति गठन :- १) मञ्चले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्रमा रोजगारी सम्बन्धी कुनै विषयमा परामर्श लिन वा अध्ययन अनुसन्धान गर्न आवश्यक भएमा कार्य क्षेत्र र समयावधि तोकि आवश्यकता अनुसार बढीमा तीन सदस्यीय उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ ।

*कानूनिकालीन*



१०. विशेषज्ञको उपस्थिति र राय:- १) मञ्चको बैठकमा गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी वा विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गरी राय, परामर्श लिन सक्नेछ ।  
२) आमन्त्रित व्यक्तिहरूलाई बोल्न यथोचित समय उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।  
३) मञ्चको बैठकमा उपस्थित आमन्त्रित व्यक्ति वा विशेषज्ञले आफ्नो धारण राख्दा तथ्यपूर्ण एवं शिष्टतापूर्वक राख्नु पर्नेछ ।

## परिच्छेद ५ विविध

११. मञ्चलाई आवश्यक पर्ने बजेट व्यवस्था :- मञ्चलाई बैठक सञ्चालन, अध्ययन, अनुगमन, अनुसन्धान, छानविन र प्रभाव मुल्यांकन लगायत रोजगारीका क्षेत्रसंग सम्बन्धित नीति, योजना, कार्ययोजना तर्जुमा गर्न आवश्यक पर्ने बजेट गाउँसभाले विनियोजन गर्नुपर्नेछ । सो विनियोजन बमोजिम रकम गाउँकार्यपालिकाले उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

१२. सूचना तथा कागजात उपलब्ध गराउनुपर्ने :- मञ्चले मागेका प्रमाण, कागजात उपलब्ध गराउनु कार्यपालिका एवं सो अन्तर्गतका शाखा, इकाइ, निकाय वा कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ । यसैगरी मञ्चले संघ र प्रदेश निकायहरू, गैसरकारी संस्था, विभिन्न सामुदायिक संघसंस्थाहरू, निजी क्षेत्र लगायतका रोजगार प्रदायक निकायहरूबाट गाउँपालिकासँग सम्बन्धित योजना, कार्यक्रम सम्बन्धी कागजपत्र, सूचना र नीतिको जानकारी मञ्चलाई उपलब्ध गराउन माग गर्न सक्नेछ ।

१३. स्थलगत भ्रमण सम्बन्धि व्यवस्था :- मञ्चको निर्णय अनुसार मञ्च वा उपसमितिका पदाधिकारीले आफ्नो कार्यक्षेत्रसंग सम्बन्धित विषयमा संयोजकको स्वीकृतिमा संधीय, प्रदेश र स्थानीय तहका निकायहरू, गैसरकारी संस्थाहरू, विभिन्न सामुदायिक संघ संस्थाहरू, निजी क्षेत्र लगायतका रोजगार प्रदायक निकायहरूबाट गाउँपालिकासँग सम्बन्धित योजना, कार्यक्रम सम्बन्धी कागजपत्र, सूचना र नीतिको जानकारी मञ्चलाई उपलब्ध गराउन माग गर्न सक्नेछ ।

१४. कार्यतालिकाको निर्माण तथा कार्यविधिको पालना :- १) मञ्चले आफ्नो कार्य समयमै सम्पन्न गर्न कार्यतालिका निर्माण गर्न सक्नेछ र सो कार्यतालिका पालना गर्नु सबै सदस्यहरूको कर्तव्य हुनेछ ।  
२) कार्यविधिमा उल्लेखित व्यवस्थाको पालना गराउने सम्बन्धमा संयोजकको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

*कार्यविधि*



- १५. समितिको अभिलेख :-** १) मञ्चले आफुले सम्पादन गरेका कामको अभिलेख दुरुस्त राख्नुपर्नेछ ।  
२) मञ्चले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको कुनै काम, कारबाहीको प्रकृति र विषयको गम्भीरता हेरी गोप्य राख्नुपर्ने अभिलेखहरु गोप्य राख्नुपर्नेछ ।  
३) मञ्चमा भएको छलफल, निर्णय र कामकारबाही संग सम्बन्धी अभिलेख सदस्य-सचिव मार्फत सचिवालयले व्यवस्थित गरी राखेछ । त्यस्तो निर्णयको अभिलेख संयोजकको अनुमति विना सचिवालय बाहिर लैजान सकिने छैन ।

- १६. अनुगमन :-** १) मञ्चले रोजगार सेवा केन्द्र वा अन्य निकायहरूबाट संचालित रोजगारमूलक तालिम, आयोजना र स्वरोजगारमूलक, उत्पादनमूलक तथा उद्यमशिलता प्रवर्द्धन गर्ने योजना तथा कार्यक्रमको प्रगति साथै रोजगारदाताहरू संग भएको समझौता बमोजिमको कार्यहरु भए नभएको स्थलगत अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।  
२) उपदफा (१) बमोजिमको अनुगमनको क्रममा सम्बन्धित योजना वा कार्यक्रमको अवस्था इलिक्ने गरी लिईएका तस्विर समेत संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

- १७. प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने:-** १) मञ्चले गरेका कामको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र वार्षिक प्रतिवेदन कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्ने छ ।  
२) मञ्चले वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्दा प्राप्त निर्देशन, राय, परामर्श र सुझावहरूको कार्यान्वयन स्थितिको समीक्षा समेत समावेश गर्नुपर्नेछ ।  
३) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदन गाउँपालिकाले सार्वजानिक गर्न सकिने छ ।

**१८. कार्यविधिमा संशोधन वा हेरफेर :-** गाउँकार्यपालिकाले यस कार्यविधि परिवर्तन, परिमार्जन तथा संशोधन गरी हेरफेर गर्ने सक्नेछ ।

**१९. बाधा अड्काउ फुकाउ:** यस कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अड्काउ परे गाउँकार्यपालिकाले निर्णय गरी फुकाउन सक्नेछ ।

**२०. बचाउ:-** यस कार्यविधिमा लेखिएका कुरामा यसै कार्यविधि बमोजिम र नलेखिएका कुरामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

मानुषी